

sygn. akt I C 1120/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 15 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący : SSR Joanna Jank

Protokolant : sekretarz sądowy Katarzyna Chachulska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 stycznia 2019 roku w G.

sprawy z powództwa W. W.

przeciwko Gielda Praw Majątkowych (...) S.A. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie o sygn. VIII Nc 4940/01, któremu nadano klauzulę wykonalności w dniu 28 października 2010 r. w części – tj. w zakresie zasądzonych w nim odsetek od należności głównej od dnia 23 maja 2002 roku do dnia 21 maja 2015 roku

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 14,40 zł (czternaście złotych i 40/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: I C 1120/18

UZASADNIENIE

Powód W. W. wniósł pozew przeciwko Gieldzie Praw Majątkowych (...) S.A. z siedzibą w W. domagając się pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gdyni Wydział VIII Grodzki w dniu 12 kwietnia 2002r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Nc 4940/01 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 28 października 2010r.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w dniu 16 października 2018r. dowiedział się z pisma Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Gdańska – Południe w Gdańsku M. K. o prowadzeniu przeciwko niemu egzekucji na podstawie ww. tytułu wykonawczego. Jak wskazuje, powyższa wierzytelność wynika z niezapłaconego biletu komunikacyjnego, a należność ta została już zapłacona przez powoda. Powód podniósł, że sprawa dotyczy zdarzeń sprzed 17 lat i nie posiada już żadnych dokumentów czy pokwitowań, zaś instytucje finansowe, do których się zwracał, nie potrafią sięgnąć tak daleko w przeszłość. Zdaniem powoda, nawet, gdyby nie spłacił tej wierzytelności, to z dniem 12 kwietnia 2012r. upłynął już 10 – letni termin przedawnienia dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym wyrokiem sądu.

(pozew k. 3a-3a v)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda, iż dokonał spłaty zadłużenia, wskazując, że powód nie przedstawił żadnego dowodu na tę okoliczność, zaś stwierdzenie, że „instytucje finansowe nie potrafią sięgnąć tak daleko w przeszłość” jest niewiarygodne. Pozwany wskazał, że

umową przelewu wierzytelności z dnia 29 września 2010r. nabył od (...) Państwowych S.A. z siedzibą w W. pakiet wierzytelności z tytułu przejazdów bezbiletowych, w tym wierzytelność w stosunku do powoda. Zdaniem pozwanego, trudno domniemywać, że wierzyciel sprzedałby spleconą wierzytelność. Pozwany zaprzeczył również twierdzeniom powoda, że tytuł wykonawczy uległ przedawnieniu. Nakaz zapłaty z dnia 12 kwietnia 2001r. został opatrzony klauzulą wykonalności na rzecz (...) S.A. w dniu 28 października 2010r., zaś na rzecz pozwanego w dniu 15 czerwca 2018r. Pozwany zwrócił uwagę, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia. W przedmiotowym przypadku bieg terminu przedawnienia został przerwany dwukrotnie.

(odpowiedź na pozew k. 28-29)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 kwietnia 2002r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Nc 4940/01 Sąd Rejonowy w Gdyni, Wydział VIII Grodzki wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym i nakazał W. W., aby zapłacił na rzecz (...) Państwowych Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. Dyrekcji Przewozów Pasażerskich Wydział P. B. w G. kwotę 102 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 stycznia 2000r. do dnia zapłaty oraz kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W dniu 18 lutego 2003r. Sąd odrzucił sprzeciw od nakazu zapłaty wniesiony w dniu 8 maja 2002r.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu tytuł wykonawczy k. 30-31, notatka urzędowa z dnia 8 stycznia 2019r. k. 39)

W dniu 28 października 2010r. Sąd Rejonowy w Gdyni nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności na rzecz (...) Państwowych S.A. z siedzibą w W. jako orzeczeniu prawomocnemu.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu tytuł wykonawczy k. 30-31)

W dniu 22 maja 2018r. pozwana Giełda Praw Majątkowych (...) S.A. z siedzibą w W. złożyła do Sądu Rejonowego w Gdyni wniosek o nadanie ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień.

Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2018r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I 1 Co 1081/18 Sąd Rejonowy w Gdyni nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy w Gdyni w dniu 12 kwietnia 2002r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Ns 4940/01 na rzecz Giełdy Praw Majątkowych (...) S.A. z siedzibą w W., na którą przeszło uprawnienie wierzyciela (...) Państwowych S.A. z siedzibą w W..

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o wniosek k. 3-18 akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I 1 Co 1081/18, tytuł wykonawczy k. 30-31)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz dowodu z przesłuchania powoda W. W..

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania prawdziwości i wiarygodności wymienionych powyżej dowodów z dokumentów urzędowych w postaci tytułu wykonawczego czy notatki urzędowej dotyczącej daty uprawomocnienia się nakazu zapłaty. Zgodnie z treścią art. 244 kpc wymienione powyżej dokumenty urzędowe korzystają z domniemania autentyczności i domniemania zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała powyższych domniemań w trybie art. 252 kpc.

Natomiast, brak było dostatecznych podstaw, aby dać wiarę zeznaniom powoda na okoliczności dotyczące spełnienia przez niego świadczenia wynikającego z tytułu wykonawczego. Poza swoimi zeznaniami, powód nie przedłożył bowiem żadnych innych dowodów bądź nawet tzw. zaczątków dowodów, które uprawdopodobniałyby jego zeznania

o spełnieniu świadczenia. W tym stanie rzeczy zeznania te pozostały całkowicie gołosłowne. Nadto, zeznania powoda były dość ogólnikowe, nie potrafił on wskazać kiedy i gdzie dokonał spłaty. Dodatkowo należy zauważyć, że przedmiotowy nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności dopiero w 2010r., co przesądza o tym, że przed tą datą nie mogło toczyć się w oparciu o ten tytuł wykonawczy postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi. Zatem, wizyty komornika, o jakich wspominał powód, nie mogły dotyczyć spornej wierzytelności.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 840 § 1 pkt 2 kpc, zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gdyni Wydział VIII Grodzki w dniu 12 kwietnia 2002r. w sprawie o sygnaturze akt VIII Nc 4940/01 zaopatrzonych w klauzulę wykonalności w dniu 28 października 2010r., opierając swoje żądanie na dwóch podstawach tj. na spełnieniu świadczenia oraz przedawnieniu roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu. W ocenie Sądu, zarzut spełnienia świadczenia nie zasługiwał na uwzględnienie. Zważyć bowiem należy, iż zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą rozkładu ciężaru dowodu – wyrażoną w art. 6 kc i art. 232 kpc – ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W niniejszej sprawie powód nie zdołał udowodnić, że spłacił należność zasądzoną nakazem zapłaty wydanym w sprawie o sygnaturze VIII Nc 4940/01. Jedynym zaoferowanym na tę okoliczność dowodem były zeznania powoda, które – jak wskazano powyżej – były bardzo ogólnikowe i nie poparte żadnymi innymi dowodami. Powód nie potrafił nawet wskazać w jakich okolicznościach, gdzie i kiedy spełnił świadczenie, nie złożył także pokwitowania czy innego dowodu potwierdzającego zapłatę należności objętych tytułem wykonawczym. Powyżej dokładnie wyjaśniono, że przed datą nadania ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności tj. przed dniem 28 października 2010r. nie mogło toczyć się przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne.

Natomiast, na częściowe uwzględnienie zasługiwał zarzut dotyczący przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym nakazem zapłaty. Nie ulega wątpliwości, iż zdarzeniem powodującym niemożność egzekwowania roszczenia o jakim mowa w art. art. 840 § 1 pkt 2 kpc jest przedawnienie roszczenia (por. postanowienie SN z dnia 18 marca 1971r., I CZ 110/70, L.). Zgodnie z dyspozycją art. 125 § 1 kc w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 lipca 2018r. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem lat dziesięciu, a jeśli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, bądź roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem lat trzech. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Jak stanowi art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Z kolei, stosownie do treści art. 124 § 2 kc w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Jak wskazuje się w judykaturze w art. 125 § 1 kc wyraźnie zróżnicowano terminy przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe i innych roszczeń. Roszczenie o odsetki za opóźnienie (art. 481 § 1 kc) należą do kategorii świadczeń okresowych i - jeżeli zostały stwierdzone tytułem wykonawczym - powinny przedawniać się z upływem trzech lat (art. 125 § 1 zdanie drugie kc). Chodzi tu jednak tylko o odsetki „należne w przyszłości”, a więc takie, które stają się wymagalne m.in. po uprawomocnieniu się wyroku sądowego, stwierdzającego obowiązek zapłaty tych odsetek (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016r., IV CSK 528/15, L.). Natomiast, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 stycznia 2014r., I CSK 197/13, L., określony w art. 125 § 1 kc dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia

się wyroku. Jak bowiem wyjaśniono w uzasadnieniu tego orzeczenia, „zgodnie z ogólną zasadą, którą wyraża art. 118 kc, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe wynosi trzy lata. Według tej reguły, niezależnie od charakteru długu głównego, ulega przedawnieniu roszczenie o odsetki za opóźnienie. Przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 kc jest art. 125 § 1 kc przewidujący dla roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, bez względu na ich charakter, dziesięcioletni termin przedawnienia, z wyłączeniem jednak (zdanie drugie) roszczeń obejmujących świadczenia okresowe należne w przyszłości, które ulegają przedawnieniu trzyletniemu. W tym stanie rzeczy uzasadnione jest stanowisko, że określony w art. 125 § 1 kc dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają natomiast stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku”.

W świetle powyższego dla przedawnienia należności głównej i odsetek umownych wymagalnych na dzień uprawomocnienia się wyroku należało zastosować dziesięcioletni termin przedawnienia, zaś dla odsetek, które stały się wymagalne już po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty trzyletni termin przedawnienia. Z ustaleń Sądu wynika, że nakaz zapłaty uprawomocnił się najpóźniej w dniu 23 maja 2002r. Akta sprawy uległy zniszczeniu, stąd przyjęto, że dwutygodniowy termin do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty rozpoczął swój bieg z dniem 8 maja 2002r., gdy powód wniósł sprzeciw, gdyż w tej dacie na pewno już dysponował odpisem nakazu. W związku z powyższym dla roszczeń o odsetki wymagalne od dnia 23 maja 2002r. znajdzie zastosowanie trzyletni termin przedawnienia, natomiast dla roszczenia głównego oraz odsetek wymagalnych do dnia 22 maja 2002r. termin dziesięcioletni. Wyjaśnić należy, że czynnością przerywającą bieg przedawnienia jest m.in. wniosek o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004r., III CZP 101/03, OSN 2005, Nr 4, poz. 58). Bieg terminu przedawnienia rozpoczął się od dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty. Na podstawie zebranego materiału dowodowego można stwierdzić, że w przedmiotowym przypadku dwukrotnie doszło do przerwania terminu przedawnienia. Zważyć należy, iż najpierw, w dniu 28 października 2010r., a więc przed upływem dziesięciu lat od uprawomocnienia nakazu, Sąd Rejonowy w Gdyni nadał ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności na rzecz pierwotnego wierzyciela (...) Państwowych S.A. z siedzibą w W.. Od chwili zakończenia postępowania klauzulowego bieg terminu przedawnienia rozpoczął się na nowo. Przed upływem dziesięciu lat od tej daty, w dniu 22 maja 2018r. pozwana Giełda Praw Majątkowych (...) S.A. z siedzibą w W. złożyła wniosek o nadanie ww. nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień, co ponownie przerwało bieg terminu przedawnienia. Postanowieniem z dnia 15 czerwca 2018r. Sąd uwzględnił przedmiotowy wniosek i tym samym termin przedawnienia zaczął swój bieg na nowo. Z powyższego jednoznacznie wynika, że roszczenie główne i odsetki wymagalne do dnia uprawomocnienia się nakazu zapłaty nie uległy przedawnieniu, albowiem przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia wierzyciel dokonywał czynności, które skutkowały przerwaniem biegu tego terminu. Natomiast, na częściowe uwzględnienie zasługiwało roszczenie dotyczące odsetek wymagalnych po dniu uprawomocnienia się nakazu. Z powyższych wywodów wynika, że zdarzeniami powodującymi przerwanie biegu przedawnienia były złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności (28 października 2010r.) oraz złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień (w dniu 22 maja 2018r.). Pomiędzy uprawomocnieniem się nakazu a wszczęciem postępowania klauzulowego minął okres ponad ośmiu lat, wskutek czego przedawnieniu uległy odsetki należne za okres od dnia 23 maja 2002r. do 27 października 2007r. Dla odsetek nieprzedawnionych tj. wymagalnych od dnia 28 października 2007r. termin przedawnienia biegł na nowo z chwilą ukończenia postępowania klauzulowego tj. od dnia 29 października 2010r. Bieg terminu przedawnienia po raz kolejny został przerwany w dniu 22 maja 2018r. z chwilą złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności z przejściem uprawnień. Oznacza to, że przedawnieniu uległo roszczenie o całość odsetek wymagalnych wcześniej niż trzy lata przed złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, a więc przedawniły się również odsetki wymagalne w okresie od 28 października 2007r. do 21 maja 2015r. Z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego, termin przedawnienia odsetek wymagalnych od dnia 22 maja 2015r. zaczął biec na nowo. Zatem, reasumując przedawnieniu uległo jedynie roszczenie o odsetki wymagalne za okres od 23 maja 2002r. do 21 maja 2015r. i w tym zakresie powództwo podlegało uwzględnieniu.

Zaznaczyć należy, iż zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury jeżeli powód żąda na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości z powodu przedawnienia objętych nim roszczeń, żądanie takie obejmuje także odsetki za opóźnienie (art. 125 § 1 zd. 2 kc) i nie jest wówczas niezbędna indywidualizacja przedawnionych roszczeń objętych tytułem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016r., IV CSK 528/15, L.).

Z powyższych względów – na mocy art. 840 § 1 pkt 2 kpc – Sąd pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gdyni z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie o sygn. VIII Nc 4940/01, któremu nadano klauzulę wykonalności w dniu 28 października 2010r. w części – tj. w zakresie zasądzonych w nim odsetek od należności głównej od dnia 23 maja 2002r. do dnia 21 maja 2015r., natomiast w pozostałym zakresie powództwo – na podstawie powyższego przepisu stosowanego a contrario – oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 100 kpc w zw. z § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i po wzajemnym skompensowaniu należności zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 14,40 zł.